

Leopoldlaan N9, Eeklo

Een Archeologienota in beperkte samenstelling

Auteur:

W. De Roeck (veldwerkleider, bureauonderzoek)

Autorisatie:

X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)

Colofon

VEC Nota 624

Leopoldlaan N9, Eeklo

Vlaams Erfgoed Centrum bvba
Auteurs: W. De Roeck & X. Alma

In opdracht van: Vertrouwelijk

Foto's en tekeningen: Vlaams Erfgoed Centrum, tenzij anders vermeld

© Vlaams Erfgoed Centrum bvba, Geel, juli '19

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bvba.

Vlaams Erfgoed Centrum bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek

ISSN 2506-7486

Vlaams Erfgoed Centrum
Liesdonk 5
2440, Geel
Tel +32 (0)1495 34 70
info@vlaamserfgoedcentrum.be
www.vlaamserfgoedcentrum.be

Inhoud

1	Verslag van resultaten van het bureauonderzoek	5
1.1	Beschrijvend gedeelte	5
1.1.1	Administratieve gegevens	7
1.1.2	Huidig gebruik	7
1.1.3	Archeologische voorkennis	8
1.1.4	Beschrijving van de geplande werken	9
1.1.5	Juridisch kader	11
1.1.6	Doelstelling en vraagstelling	13
1.2	Assessmentrapport	13
1.2.1	Assessment	13
1.2.2	Potentieel tot kennisvermeerdering, verwachting en conclusie	22
1.2.3	Samenvatting	22
Literatuur		23

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Tijd in jaren	
Nieuwste tijd:		19 ^e E - heden
Nieuwe tijd:		16 ^e E - 18 ^e E na Chr.
Middeleeuwen:		5 ^e E - 15 ^e E na Chr.
Late Middeleeuwen	13 ^e E - 15 ^e E na Chr.	
Volle Middeleeuwen	10 ^e E - 12 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen C / Karolingische periode	8 ^e E - 9 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen B / Merovingische periode	6 ^e E - 8 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen A / Frankische periode	5 ^e E na Chr.	
Romeinse tijd:		57 voor Chr. - 402 na Chr.
IJzertijd:		800 - 57 voor Chr.
Late IJzertijd	250 - 57 voor Chr.	
Midden-IJzertijd	475/450 - 250 voor Chr.	
Vroege IJzertijd	800 - 475/450 voor Chr.	
Bronstijd:		2100/2000 - 800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):		5300 - 2000 voor Chr.
Finaal-Neolithicum	3000 - 2000 voor Chr.	
Laat-Neolithicum	3500 - 3000 voor Chr.	
Midden-Neolithicum	4500 - 3500 voor Chr.	
Vroeg-Neolithicum	5300 - 4800 voor Chr.	
Mesolithicum (Midden-Steentijd):		ca. 9500 - 4000 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):		tot 10 000 voor Chr.

Bron: Onderzoeksbaldans Vlaanderen

1 Verslag van resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum in juni 2019 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Leopoldlaan N9, Eeklo (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen heraanleg van de Leopoldlaan, de Sint-Jansdreef en bijbehorende fietspaden.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.

1.1.1 Administratieve gegevens

Uitgevoerde fasen binnen archeologienota:	Bureauonderzoek
Aanleiding:	Heraanleg Leopoldlaan en bijbehorende fietspaden
Locatie:	Leopoldlaan (N9)
Gemeente:	EEKLO
Provincie:	Oost-Vlaanderen
Kadastrale gegevens:	Gemeente Eeklo, afdeling 1, sectie A, perceel 675F. De rest van het terrein bestaat uit openbare gronden (wegenis).
Diepte bodemverstoring	Maximaal circa 150cm –mv
Oppervlakte plangebied	Circa 41 358 m ² / 4,14 ha
Coördinaten (<i>bounding box</i> ; <i>Lambertcoördinaten</i> (<i>EPSG:31370</i>))	092.992 / 209.301 093.006 / 209.322 091.704 / 210.059 091.715 / 210.083
Projectcode	2019E234 (bureauonderzoek)
VEC-projectcode:	5010201 (bureauonderzoek)
Auteur:	X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094) W. De Roeck (veldwerkleider)
Autorisatie: ¹	X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)
Begindatum onderzoek:	14 juni 2019
Einddatum onderzoek:	3 juli 2019
Beheer en plaats documentatie:	Vlaams Erfgoed Centrum Liesdonk 5 2440 Geel
Relevante thesaurustermen:	Bureauonderzoek, vrijgave.

1.1.2 Huidig gebruik

Bijna het volledige plangebied wordt ingenomen door de Leopoldlaan (N9). Dit is een drievaksbaan, uitgevoerd in beton, met aanliggende fietspaden, groenbermen en grachten. Tussen de wegen en de fietspaden ligt er een betonnen tussenstrook van 50 centimeter breed. De breedtes van de groenbermen zijn variabel.

Het merendeel van het onderzoeksgebied is reeds ingrijpend verstoord door deze huidige aanwezige wegenis en onderliggende kabels en leidingen. Hoewel de dikte van de huidige wegkoffer niet geweten is, kan vastgesteld worden dat deze voor 20 cm aan wegenis beton bestaat met onderfundering van onbekende dikte. De totale dikte van de wegenis wordt op circa 50 cm dikte geschat. Hoe dan ook zal deze wegenis niet dikker zijn dan de dwarsende leidingen, die zich tussen 60 en 100 centimeter onder het maaiveld bevinden (zie bijlage 1 voor een gedetailleerd plan van de locaties van deze leidingen). De rioleringen bevinden zich dieper dan de leidingen, namelijk tussen 2 en 3 meter diep. Al deze rioleringen liggen onder de zijbermen.

In de bermen zijn voorts ook verscheidene aangeplante bomen aanwezig, waarvan de wortels ongetwijfeld de bodem verder verstoren. Ook liggen op sommige locaties grachten in deze berm. Al deze verstoringen zijn echter minder diep dan de rioleringen.

Alleen perceel 675F, met een oppervlakte van circa 1000 m², wordt momenteel ingenomen door braakliggende grond. Hierbij moet wel genoteerd worden dat luchtfoto's uit 1971 en 1979-1990 (zie afb. 3 voor een detail van de luchtfoto uit 1979-1990) toont dat dit terrein minstens sinds dan deels in gebruik is geweest als een onverharde landweg, waardoor het mogelijk is dat de ondergrond eveneens beperkt is verstoord (circa 30 centimeter). Vandaag de dag wordt dit weggetje ook nog steeds gebruikt. Voordat dit

¹ Xander Alma is een werknemer bij ADC ArchaeoProjecten B.V. ADC ArchaeoProjecten voert onderzoek in onderaanneming uit voor het Vlaams Erfgoed Centrum.

verbindingsweggetje werd gebruikt was het terrein wellicht in gebruik als landbouwgebied, waardoor het ook een beperkte bodemverstoring zal hebben ondergaan.

Mits er geen ingrijpende landbouwactiviteiten hebben plaatsgevonden (bijvoorbeeld diepploegen), zal deze verstoring beperkt zijn tot minder dan 30 centimeter.

Dit huidige gebruik heeft ertoe geleid dat het plangebied in feite volledig is verstoord, maar op verschillende dieptes, afhankelijk van hun locatie:

- **Bermen:** de bermen zijn overal maximaal **tussen 2 en 3 meter diep verstoord**, dit door de aanwezige riolerings. Hetzelfde geldt voor het kleine stukje Sint-Jansdreef, waar de riolerings zich deels onder de weg bevinden.
- **Wegenis:** hoewel de exacte dikte van het wegdek niet geweten is, zal deze **circa 50 cm** dik zijn, de dwarsende leidingen liggen daarbij tussen 60 en 100 centimeter diepte onder het maaiveld.
- **Perceel 675F:** Door het feit dat dit stuk grond een onverhard landweggetje bevat en een gebruiksgeschiedenis als landbouwgebied heeft, is hier waarschijnlijk een verstoring van **circa 30 centimeter** onder het maaiveld aanwezig.

Er is geen milieuhygiënisch onderzoek uitgevoerd binnen het plangebied en er zijn geen gegevens opgevraagd bij het KLP. Deze laatste zijn niet opgevraagd omdat er reeds andere, gedetailleerde plannen over de riolerings en leidingen beschikbaar waren.

Afb. 3. Zoom van het perceel 675F op een luchtfoto genomen tussen 1979 en 1990, dat al gebruik als een onverharde weg toont.

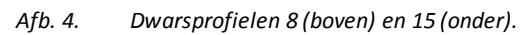
1.1.3 Archeologische voorkennis

Voor zover bekend zijn er geen archeologische sporen binnen het plangebied aangetroffen.

1.1.4 Beschrijving van de geplande werken

De geplande werken bestaan uit een volledige heraanleg van de Leopoldlaan. Hierbij worden zowel de rijweg als de fietspaden heraangelegd. De werken aan de rijweg bestaan uit een vernieuwing van zowel het wegdek als de fundering en onderfundering. De nieuwe wegkoffer heeft een diepte van circa 62 centimeter onder het maaiveld. Bij de fietspaden komt de nieuwe wegkoffer tot circa 48 centimeter diep. Tussen de fietspaden en de rijweg worden groenstroken voorzien. Op sommige plaatsen worden de grachten geherprofileerd en de aanwezige taluds verstevigd. Ook worden er een heel aantal bomen gerooid en nieuwe bomen aangeplant in de bermen (zie bijlage 2 voor een gedetailleerd overzicht van de plannen). Met twee uitzonderingen wordt er niet aan de reeds aanwezige rioleringen geraakt. Dit gaat twee keer om dwarsende rioleringen, de eerste ter hoogte van dwarsprofiel 8 en de tweede ter hoogte van dwarsprofiel 15, waarbij de grachten langs de weg verbonden worden met de riolering, dit op een diepte van 1,5 meter diep (zie afbeelding 4).

Naast de werken aan de Leopoldlaan zijn er ook twee stukken naast deze weg waarvoor er werken gepland zijn, namelijk voor een stukje van de Sint-Jansdreef en het perceel 675F. Voor het stukje Sint-Jansdreef, dat na de huidige werken nog een fietserdoorsteek zal zijn, wordt eveneens een nieuw stuk fietspad aangelegd, volgens dezelfde principes als elders, ter vervanging van de huidige bestrating. Bij perceel 675F wordt er een volledig nieuwe doorsteek aangelegd, met dezelfde opbouw als de vernieuwde Leopoldlaan, geflankeerd door twee fietspaden.

1.1.5 Juridisch kader

Decreet betreffende het onroerend erfgoed (citeeropschrift: "het Onroerend erfgoeddecreet van 12 juli 2013")

Artikel 5.4.1. (01/04/2019 -)

Voorafgaand aan het aanvragen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen moet een archeologienota zoals vermeld in artikel 5.4.8 en artikel 5.4.12 opgesteld en gemeld worden in volgende situaties:

1° aanvragen met betrekking tot percelen die gelegen zijn in een voorlopig of definitief beschermde archeologische site;

2° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de vergunningsplichtige ingreep in de bodem 100 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt en waarbij de betrokken percelen geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones;

3° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de vergunningsplichtige ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen volledig gelegen zijn buiten archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones.

Voor de toepassing van dit artikel op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de hele werf van het te vergunnen werk.

De aanvrager van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen wordt van die verplichting vrijgesteld:

1° indien de aanvraag volledig betrekking heeft op een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering;

2° indien de aanvraag betrekking heeft op werkzaamheden aan bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden binnen een archeologische zone, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones, waarbij de oppervlakte van de vergunningsplichtige ingreep in de bodem buiten het gabarit van de bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden minder dan 100 m² beslaat;

3° indien de aanvraag betrekking heeft op werkzaamheden aan bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden buiten een archeologische zone, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones en buiten een voorlopig of definitief beschermde archeologische site, waarbij de oppervlakte van de vergunningsplichtige ingreep in de bodem buiten het gabarit van de bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden minder dan 1000 m² beslaat, wanneer de lijninfrastructuur waarvoor de omgevingsvergunning wordt aangevraagd meer dan 1000 meter bedraagt;

4° indien de aanvrager een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is, de totale oppervlakte van de vergunningsplichtige ingreep in de bodem minder dan 5000 m² beslaat, en de betrokken percelen volledig gelegen zijn buiten woongebied of recreatiegebied en buiten archeologische zones opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones en buiten beschermde archeologische sites;

5° indien de handelingen louter betrekking hebben op verbouwingswerken of vernieuwbouw, zonder bijkomende vergunningsplichtige ingreep in de bodem;

6° indien de handelingen louter betrekking hebben op de regularisatie van vergunningsplichtige projecten, overeenkomstig artikel 81 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en alle vergunningsplichtige ingrepen in de bodem al zijn uitgevoerd;

7° indien de stedenbouwkundige aanvraag kadert in verbeterd bodembeheer en uitsluitend betrekking heeft op een reliëfwijziging in agrarisch gebied, niet gelegen in een archeologische zone zoals opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones of een voorlopig of definitief beschermde archeologische site, als gevolg van een afgraving van teelaarde tot 40 cm en de latere toevoeging met dezelfde teelaarde.

8° indien de aanvraag betrekking heeft op werkzaamheden binnen het gabarit van bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden;

9° indien de aanvraag geheel betrekking heeft op percelen binnen het grondgebied van een erkende onroerenderfgoedgemeente waarvoor de gemeenteraad in een gemeentelijk reglement een vrijstelling heeft voorzien en de aanvraag geen betrekking heeft op beschermde goederen of op percelen die geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in een archeologische zone, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones. De vrijstellingen in het gemeentelijk reglement zijn gebaseerd op onderzoek naar de archeologische situatie in de betrokken gemeente door een erkende archeoloog in dienst van de erkende onroerenderfgoedgemeente en hebben betrekking op percelen met een oppervlakte van 5000 m² of minder.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor deze vrijstellingen bepalen.

De aanvrager van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen kan een archeologienota waarvan al akte is genomen indien als de aanvraag betrekking heeft op hetzelfde perceel of dezelfde percelen en als de ingreep in de bodem van de te vergunnen werken overeenkomt met de ingreep in de bodem van de vergunningsplichtige werkzaamheden die in de archeologienota waarvan akte is genomen zijn omschreven. Als er in de archeologienota een archeologische opgraving werd opgelegd, moet deze zijn uitgevoerd en moet daarover een archeologierapport aan het agentschap zijn bezorgd. In het geval dat er gebruik is gemaakt van onderafdeling 7 van deze afdeling, moet de nota waarvan akte is genomen zijn uitgevoerd. Als er in de nota een archeologische opgraving wordt opgelegd, moet daarover een archeologierapport aan het agentschap zijn bezorgd.

De archeologienota werd vervaardigd naar aanleiding van een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning. De verplichting tot de opmaak van een archeologienota wordt gekoppeld aan oppervlaktecriteria. Vanwege de ligging van het plangebied geheel in nog niet vastgestelde zone en het gegeven dat de opdrachtgever wel publieksrechtelijk is, geldt een verplichting voor het opstellen van een archeologienota bij bodemingrepen groter dan of gelijk aan 1000 m², waarbij het perceeloppervlak groter of gelijk aan 3000 m².

Aangezien de geplande ingrepen in het te ontwikkelen gebied in totaal een oppervlakte van circa 41 358 m² beslaan en daarmee de maximale onderzoeksgrenzen worden overschreden, dient de initiatiefnemer een bekrachtigde archeologienota te laten opmaken.²

Het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied dient te gebeuren op grond van de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetector (versie 2.0). Het doel van de Code is om als een minimale standaard te dienen voor de kwaliteit van archeologisch onderzoek en het gebruik van metaaldetectoren in Vlaanderen.³

De eventuele vondsten en bijhorende documentatie die tijdens het archeologisch onderzoek worden verzameld, zullen voorlopig worden bewaard bij Vlaams Erfgoed Centrum bvba. Na afronding van het totale onderzoek zullen de vondsten en data worden overgedragen.

² <https://geo.onroerenderfgoed.be>

³ Agentschap Onroerend Erfgoed, 2016

1.1.6 Doelstelling en vraagstelling

Op basis van dit onderzoek zal aangetoond worden dat er geen verder onderzoek meer nodig is op bovengenoemde percelen. Dit kan worden aangetoond op basis van drie elementen:

1. er is geen archeologisch erfgoed (meer) aanwezig
2. de werken waarvoor een vergunning moet worden aangevraagd hebben nooit impact op het eventueel aanwezig archeologisch erfgoed
3. een archeologisch onderzoek op de betrokken terreinen in kwestie zal nooit leiden tot kenniswinst

Voor dit plangebied zijn het eerste en het derde element van toepassing, namelijk het feit dat er geen aanwezigheid van intact archeologisch erfgoed meer verwacht wordt binnen een deel van het plangebied en een beperkte kenniswinst voor de overige delen. Dit argument heeft zowel betrekking tot het merendeel van het terrein met de wegenis (circa 97,6 %) als tot perceel 675F.

1.2 Assessmentrapport

1.2.1 Assessment

In deze paragraaf worden de verschillende overwegingen toegelicht van waaruit de archeologische potentie van het plangebied bepaald kan worden.

De meest voorname factor binnen het plangebied is de huidige verstoringgraad. Voor een groot deel van het plangebied kan namelijk vastgesteld worden dat de verstoringgraad dermate hoog is, dat archeologische waarden niet meer verwacht kunnen worden. Deze hoge verstoringgraad geldt voor alle delen van het plangebied waarbinnen momenteel wegenis gelegen is. Daarbij dient aangemerkt te worden dat de hoge verstoringgraad niet alleen met de wegenis zelf samenhangt (welke een diepteverstoring van circa 50 cm teweeg heeft gebracht), maar ook met de vele kabels, leidingen en rioleringsleidingen die binnen de wegenis liggen en tot diepere verstoringen hebben geleid (tot aan 2 á 3 m –MV).

Een tweede voorname factor is dat de geplande werken voor een groot deel binnen het gabarit van deze reeds bestaande infrastructuur vallen. Hierdoor zal er geen tot nauwelijks verdere verstoring van de onverstoorde bodem plaatsvinden binnen een groot deel van het plangebied, namelijk daar waar reeds wegenis aanwezig is.

Voorts is het zeer waarschijnlijk dat de onderliggende bodem genivelleerd is bij de aanleg van de wegenis. Zo toont het DTM (afb. 11) duidelijk de weg op de hoogtekaart, wat menselijke wijzigingen aan het reliëf impliceert. De hoogteverlopen CD en EF (afb. 6) tonen duidelijk de weg, die op dit punt ongeveer 30 centimeter hoger dan het noordelijk gelegen maaiveld uitsteekt. Het terugvinden van het originele, onverstoorde maaiveld is echter zeer moeilijk, aangezien naast de weg ook talrijke nivelleringswerken plaatsgevonden. In ieder geval is het door deze nivelleringswerken zeer goed mogelijk dat de originele maaiveld dermate is gewijzigd dat de huidige werken of de archeologische resten niet bedreigen, of het archeologisch niveau reeds verstoord is.

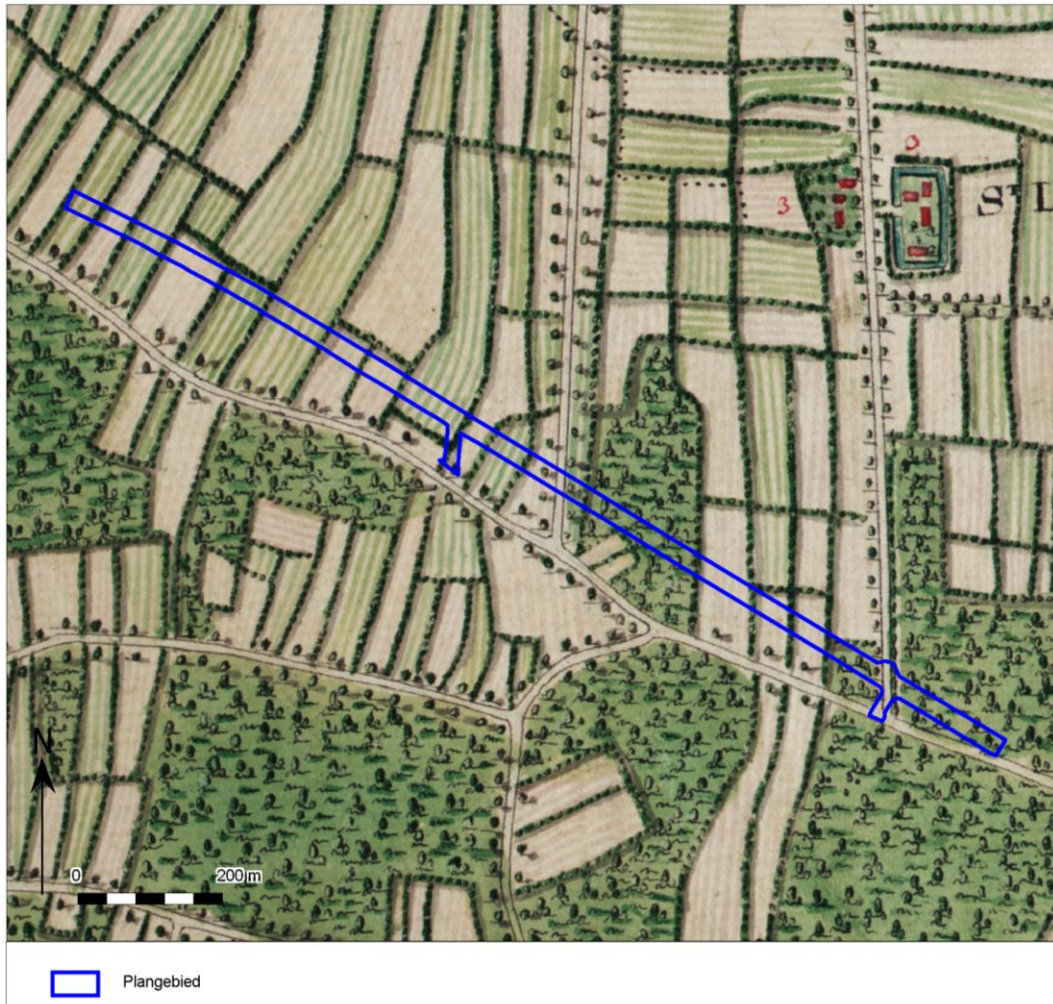
Door deze reeds aanwezige ingrijpende bodemverstoringen neemt het potentieel op onverstoorde archeologische resten sterk af. Hierdoor wordt het niet verwacht dat er intacte archeologie bij de geplande werken gaat aangetroffen worden. Door de hoge verstoringgraad zullen archeologische resten, indien deze nog aanwezig, zwaar zijn aangetast en/of versnipperd bewaard zijn gebleven.

De hoge verstoringgraad door de huidige terreininrichting geldt niet voor de zone van perceel 675F. Hier kunnen er nog archeologische resten verwacht worden die zich in min of meer een onverstoorde archeologische context bevinden. Dit perceel heeft ruwweg een oppervlakte van 1000 m² en is momenteel in gebruik als braakliggende grond. Op onder andere de luchtfoto genomen tussen 1979 en 1990 (afb. 3) is ook te zien hoe het perceel sinds minstens dan al in gebruik is als een onverhard verbindingsweggetje. Deze landweg is nog steeds aanwezig en heeft een zichtbare verdieping van het maaiveld teweeg gebracht, te zien op het DTM van het perceel (afb. 6). Uit hoogteverloop AB blijkt dat deze verdieping door dit landweggetje circa 30 centimeter onder het huidige maaiveld bedraagt.

Naast dit weggetje gaat het huidige maaiveld merkbaar omhoog, tot ongeveer 20 centimeter boven het niveau aan de andere kant van het weggetje. Uit het DTM en de hoogteverlopen blijkt dat de omliggende terreinen vaak sterk afgegraven en/of opgehoogd zijn. Dit feit, in combinatie met het vrij vlakke

hoogteverloop EF, duidt er wellicht op dat er een ophoging in dit deel van het terrein heeft plaats gevonden. Hoe hoog deze ophoging zich daadwerkelijk boven het oorspronkelijke maaiveld bevindt is echter moeilijk te zeggen, omdat door de vele vergravingen in de omliggende velden het niveau van het oorspronkelijke maaiveld onbekend is.

Wel is het vrij zeker dat onder deze ophoging is de ondergrond eveneens deels verstoord is, dit door het historische landbouwgebruik. Dit gebruik valt al af te leiden van de historische kaarten, zoals bijvoorbeeld de Ferriskaart (zie afb. 5). Wellicht heeft dit een verstoring van circa 30 centimeter teweeg gebracht, mits er geen technieken zoals diepploegen werden gebruikt.

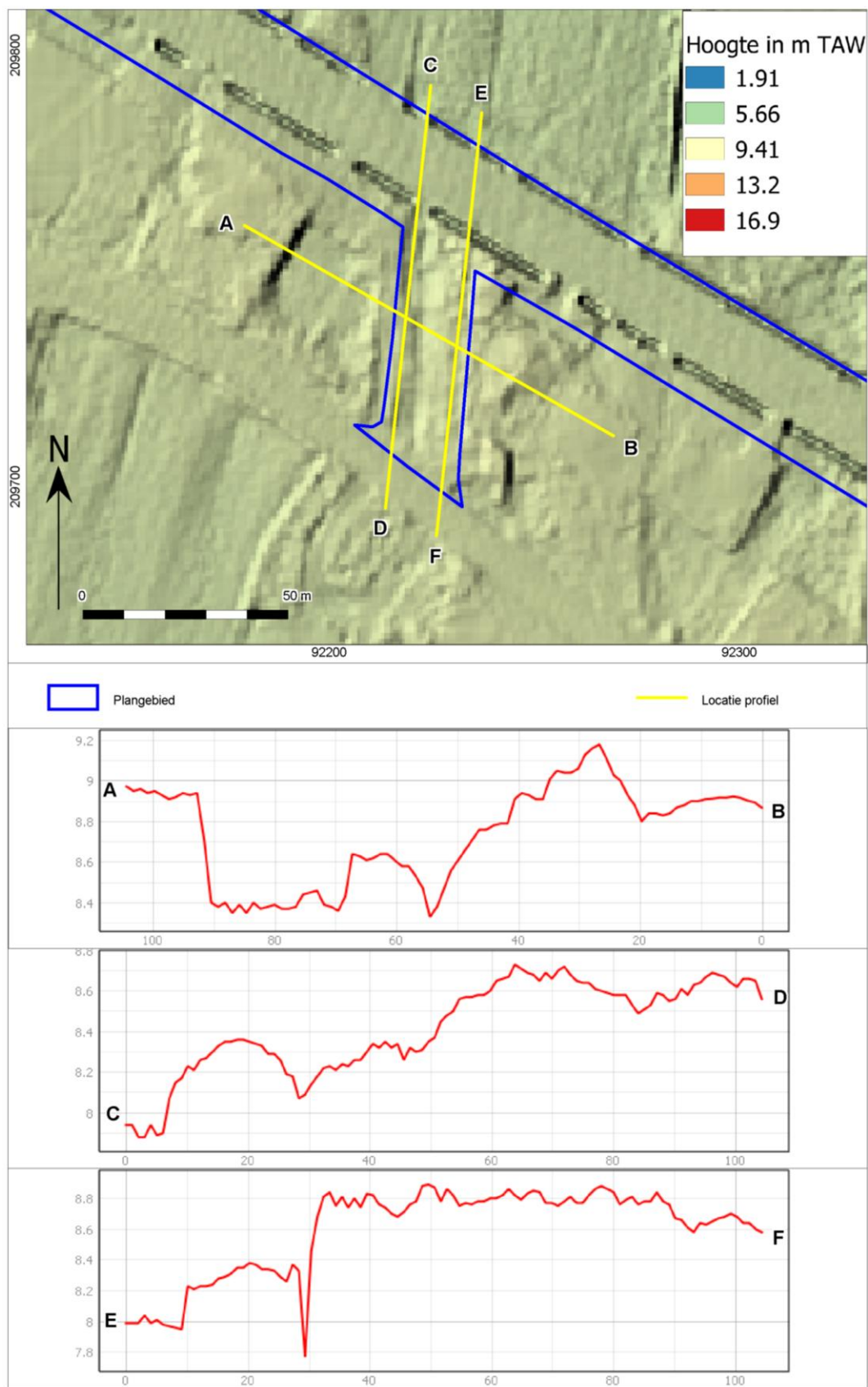

Afb. 5. Het plangebied op de Ferriskaart.

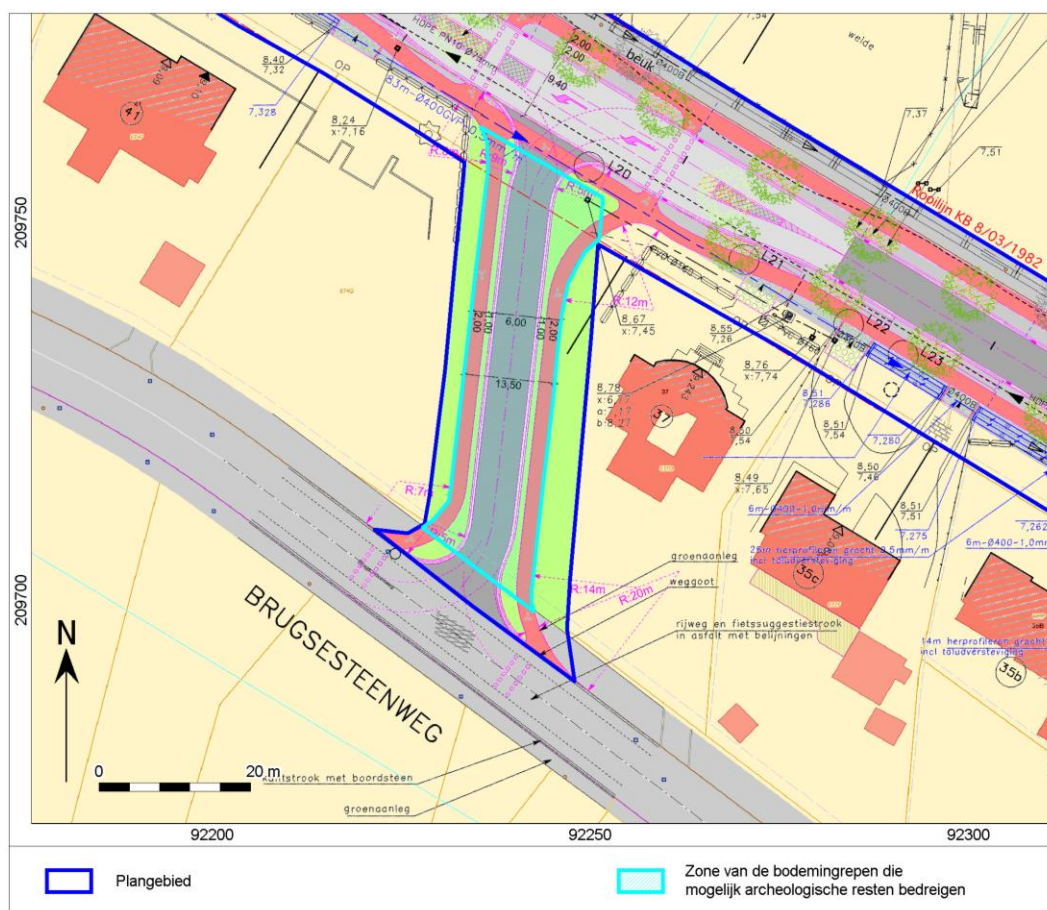
De beperkte oppervlakte van 675F is een zeer belangrijk punt bij het bepalen van het archeologisch potentieel van het perceel. De oppervlakte van het perceel bedraagt namelijk ruwweg 1000 m², het minimum om archeologisch onderzoek vooreen dergelijk terrein nuttig te maken volgens de Code van Goede Praktijk. Door dit beperkte oppervlakte wordt de potentiële archeologische kenniswinst hoe dan ook als laag gezien (element 3 bij paragraaf 1.1.6).

Binnen dit perceel zijn de effectieve geplande bodemingrepen echter beperkter van oppervlakte. De meest ingrijpende van deze werken is ongetwijfeld de aanleg van de autowegaansluiting tussen de Leopoldlaan en de Brugstraat, maar er worden ook langs weerskanten fietspaden aangelegd. De opbouw van deze wegen stemt overeen met die van de andere ingrepen (zie paragraaf 1.1.4). Naast deze wegen is wordt er ook aan groenaanleg naast deze werken gedaan. De bodemimpact van deze groenaanleg is echter zo beperkt dat ze als verwaarloosbaar kan worden gezien, wegens de reeds aanwezige bodemverstoringen (minstens circa 30 centimeter).

Als dit wordt samengenomen met de delen van het perceel die reeds door de huidige wegenis van de Brugstraat aan de zuidkant en de rioleringen grachten aan de noordkant intensief verstoord zijn, wordt er een totaaloppervlakte van circa 716 m² aan bodemingrepen binnen het perceel bekomen (afb. 7). Door het nog beperktere oppervlakte aan effectieve bodemingrepen wordt de toch al vrij beperkte potentiële archeologische kenniswinst nog verder naar beneden gehaald. Door deze zeer lage verwachting voor intacte archeologische sporen en de beperkte archeologische kenniswinst die hiermee gepaard gaat, wordt ook voor dit perceel voor vrijgave gepleit.

Afb. 6. Perceel 675F op het Digitaal Terrein Model Vlaanderen (DTM), inclusief de hoogteverlopen AB, CD en EF.

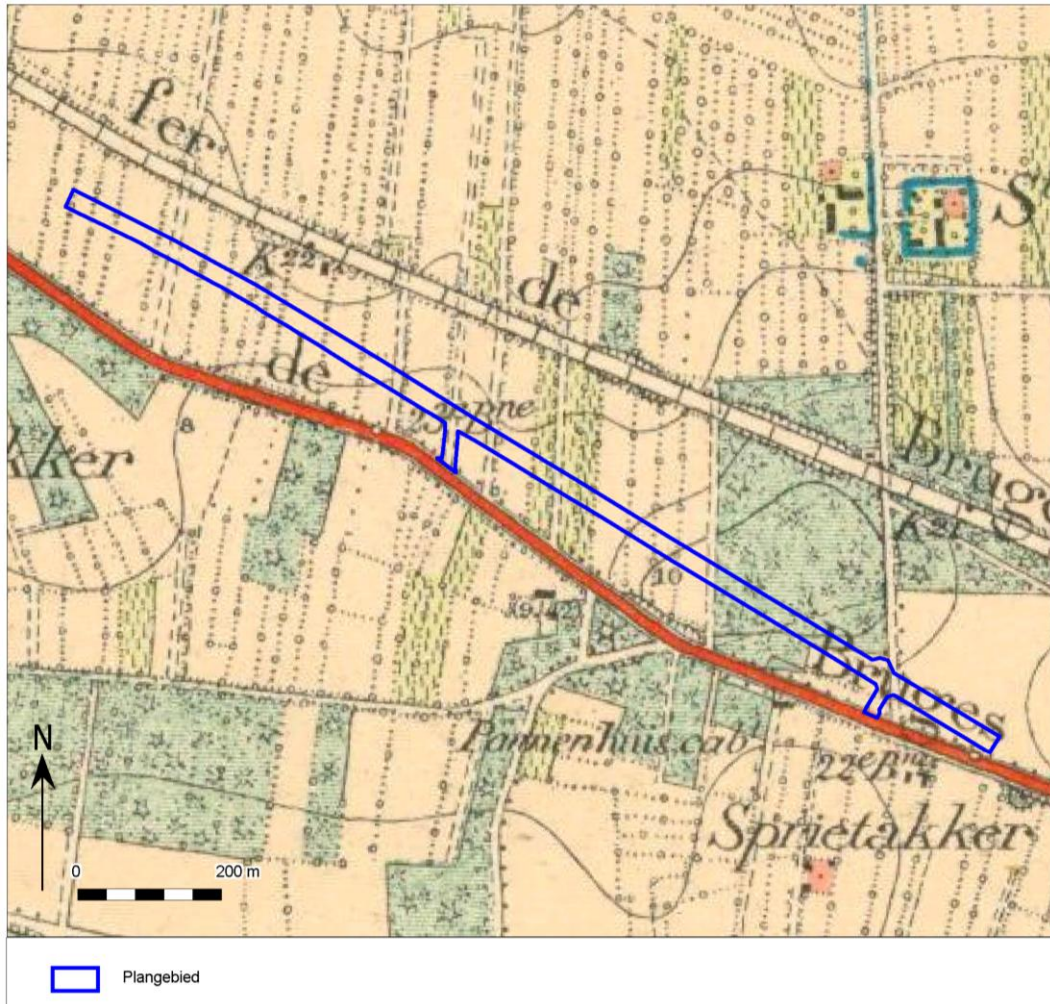
Afb. 7. Zone van de geplande werken binnen perceel 675F die een bodemingreep teweeg brengen die mogelijk archeologische resten bedreigen.

Een ander argument dat voor geen verder onderzoek pleit op perceel 675F is de algemeen vrij lage verwachting van archeologische resten. Zeker voor de periode vanaf de 18e eeuw tot het heden kan hier een sterk argument in gezien worden, aangezien er van deze periodes veel topografische kaarten beschikbaar zijn.

De Leopoldlaan bevindt zich als verbindingsweg tussen Brugge en Eeklo, een functie die het pas na zijn aanleg tussen 1939 en 1952 (zie afb. 8 en 9) heeft verkregen. Voordien werd voor deze functie een weg vlak ten zuiden van het plangebied gebruikt, namelijk de Brugsesteenweg. In tegenstelling tot deze laatstgenoemde heeft de Leopoldlaan dus in feite slechts een vrij korte gebruiksgeschiedenis. Voor de Leopoldlaan was aangelegd, tonen de historische kaarten dat het landgebruik voornamelijk uit akkerland bestond. Zie afbeelding 5 voor de Ferriskaart als voorbeeld. Hierop is ook reeds de Brugsesteenweg te zien. Er zijn verscheidene andere wegen aangeduid op deze kaart, zoals de Sint-Jansdreef en ondertussen verdwenen landweggetjes. De historische kaarten geven aan dat het plangebied voor de aanleg van de Leopoldlaan uitsluitend voor landbouw werd gebruikt en er geen bebouwing aanwezig was. Het plangebied bevindt zich reeds op geruime afstand van de historische dorpskernen in de omgeving, waardoor hun ontwikkeling niet relevant is voor de archeologische en historische geschiedenis van het plangebied. Hierdoor is de verwachting op vondsten uit de 18e eeuw en latere periodes laag.

Hoewel de CAI-kaart (zie afb. 10) op zich niet direct kan aanduiden of de archeologische verwachting voor het plangebied hoog dan weer laag is, kan ze wel een beeld geven op het soort archeologisch materiaal dat in de omgeving is aangetroffen. Omdat het enige deel van het plangebied waar nog enige vorm van archeologisch onderzoek mogelijk zou kunnen zijn, namelijk perceel 675F, zich echter al zo ver van de dichtstbijzijnde CAI-meldingen bevindt (>500 meter), hebben deze weinig zeggenskracht over eventueel archeologisch materiaal binnen dit perceel. Op basis van de CAI is er daarmee geen directe (hoge) verwachting voor het plangebied.

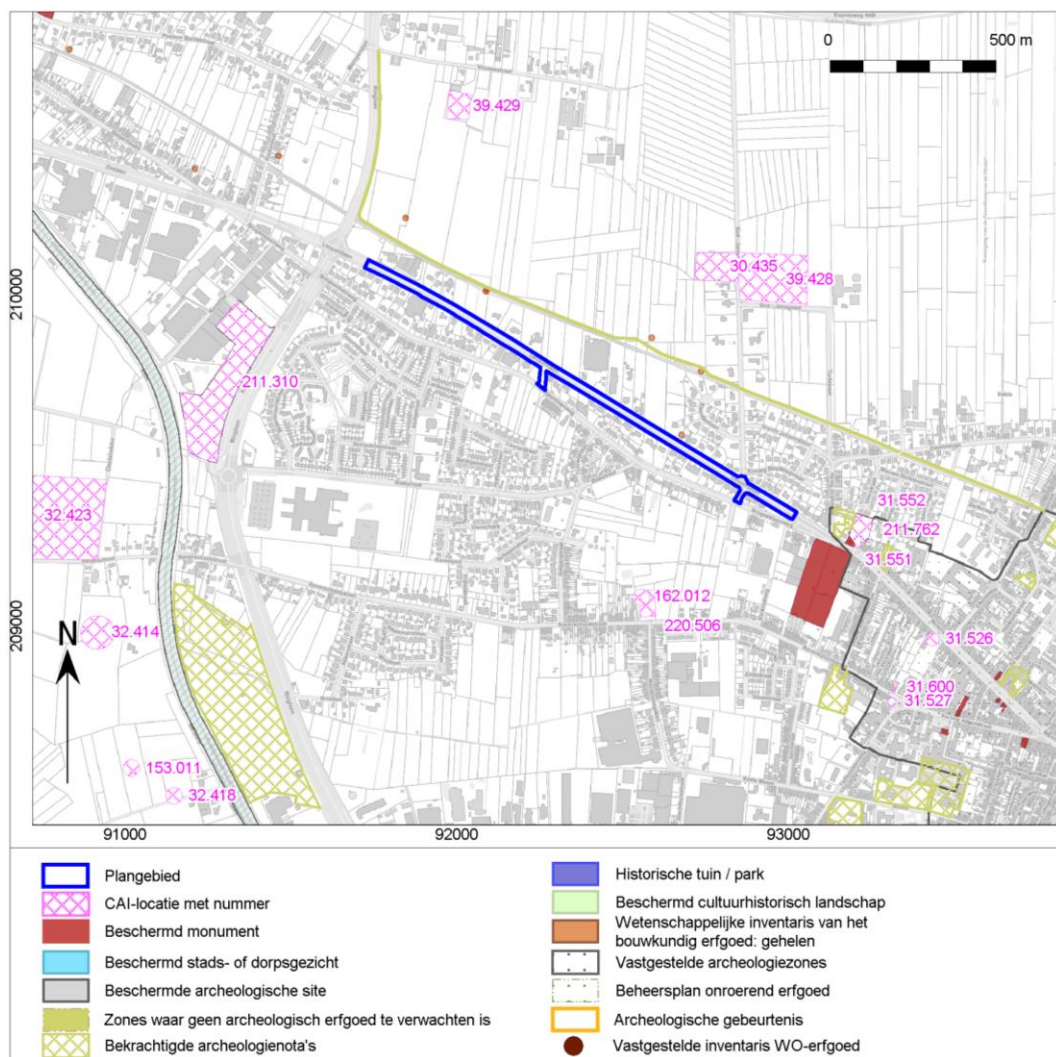
Hetzelfde kan gezegd worden over de landschappelijke context: er zijn geen elementen in het landschap aanwezig die tot een hogere archeologische verwachting leiden. Het plangebied bevindt zich in een vrij vlak gebied (zie afb. 11), zonder bepalende landschapselementen, zoals grote hellingen en rivieren. De menselijke impact lijkt veel groter te zijn dan de landschappelijke impact op het plangebied, met name de vele nivelleringen die in de omgeving aanwezig zijn en mogelijk oudere archeologische resten reeds verstoord hebben. Deze kunnen gezien worden in het feit dat de percelering zeer duidelijk te zien is op de hoogtekkaart (het DTM), wat op dergelijke bodemingrepen wijst.

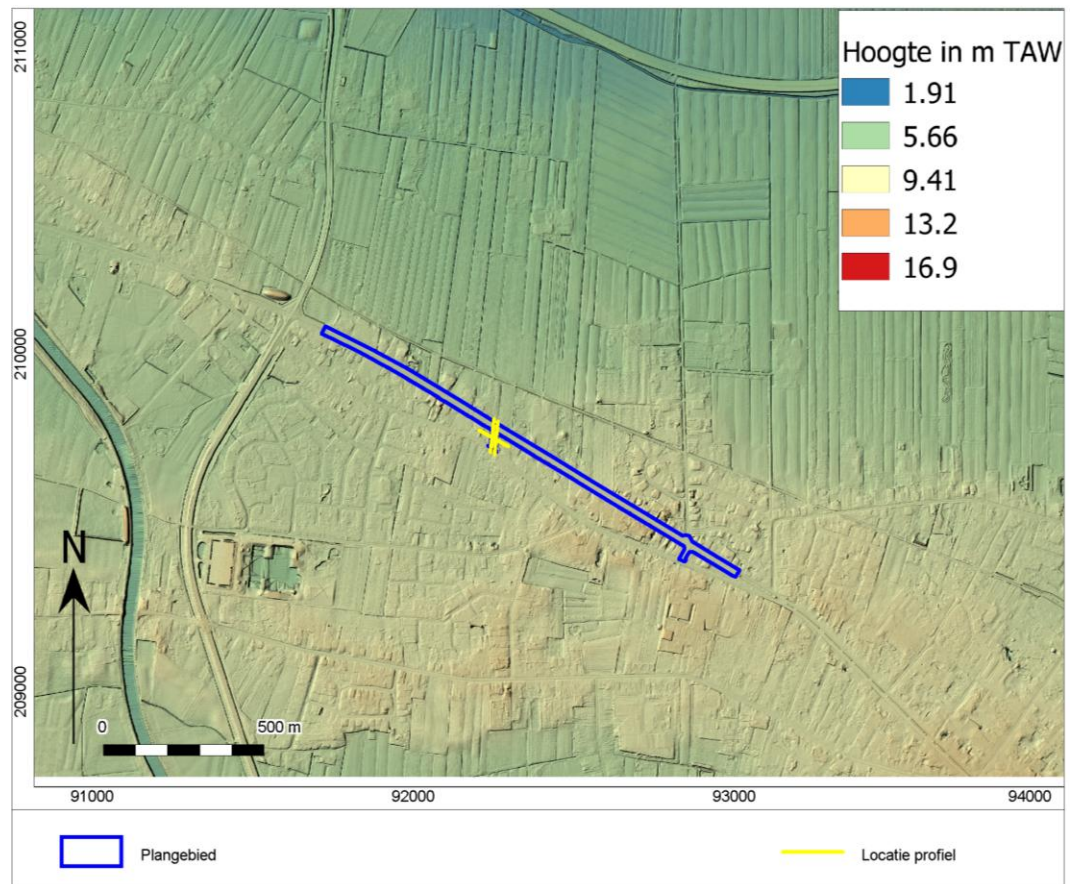
Afb. 8. Het plangebied op de topografische kaart uit een periode tussen 1904 en 1939.

Afb. 9. Het plangebied op een luchtfoto uit 1952.

Afb. 10. Het plangebied op de CAI-kaart. Perceel 675F is de centraal gelegen uitsparing in het plangebied.

Afb. 11. Het plangebied en zijn omgeving op de uitgezoomde DTM-kaart.

1.2.2 Potentieel tot kennisvermeerdering, verwachting en conclusie

Zoals eerder toegelicht worden twee argumenten aangedragen ter vrijgave van het plangebied. Ten eerste de afwezigheid van archeologie en ten tweede de beperkte kenniswinst die kan worden bereikt. In de vorige paragraaf is hier meer in detail op ingegaan en op basis daarvan kan de volgende afweging gemaakt worden.

- Afwezigheid van archeologie
Voor een groot deel van het plangebied kan vastgesteld worden dat de kans op nog intacte archeologische resten zeer klein is. Dit geldt voor de volledige zone van het plangebied die wordt ingenomen door de huidige wegnis (waarvoor nivelleringen hebben plaatsgevonden), met onderliggende kabels, leidingen en riolering. Voor deze zone geldt dat archeologische resten afwezig zullen zijn, of anderszins zwaar verstoord en/of versnipperd. Daarnaast vinden de werkzaamheden voor een groot deel binnen het bestaande gabarit plaats. Bijgevolg zal archeologisch vervolgonderzoek binnen deze zone niet leiden tot voldoende kenniswinst. Uit kosten-baten afweging kunnen de werkzaamheden binnen deze zone met huidige wegnis worden vrijgegeven voor verdere ontwikkeling.
- Lage kenniswinst.
Voor één deel van het plangebied geldt dat de huidige verstoringgraad minder zwaar zal zijn. Dit betreft perceel 675F waar de aanleg van een zijweg gepland staat. Binnen deze zone kunnen archeologische resten nog voorkomen. Echter, de omvang van de werken is van dien aard en omvang (716 m²) dat in combinatie met de lage archeologische verwachting, archeologisch vervolgonderzoek tot weinig kenniswinst zal leiden. De mogelijke impact van de werken zal dan ook laag zijn. Op grond van kosten – baten afweging wordt ook voor deze zone tot vrijgave gepleit.

Concluderend kan worden besloten dat voor het volledige plangebied geadviseerd wordt tot vrijgaven op grond van de afwezigheid van archeologie, dan wel de beperkte kenniswinst die bereikt kan worden bij archeologisch vervolgonderzoek..

1.2.3 Samenvatting

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in juni 2019 een archeologienota in beperkte samenstelling opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Leopoldlaan, Eeklo (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen heraanleg van de Leopoldlaan, Sint-Jansdreef en bijbehorende fietspaden.

Op basis van de huidige verstoringgraad binnen het plangebied, de lage archeologische verwachtingen en het gegeven dat een groot deel van de geplande werken samenvalt met bestaand gabarit, wordt geadviseerd tot vrijgave van het plangebied voor verdere ontwikkeling. Archeologisch vervolgonderzoek zou eerder tot geen of weinig kenniswinst leiden. Op basis van kosten – baten afweging is archeologisch vervolgonderzoek daarmee niet opportuun.

Literatuur

- Agentschap Onroerend Erfgoed, 2016: Code van Goede Praktijk voor de uitvoering en rapportage over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2,0.
- Ervynck, A., S. Debruyne, R. Ribbens, 2015: *Assessment; Een handleiding voor de archeoloog*. Onroerend Erfgoed, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.
- Ferraris, J., 1771-1778: *Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsendom Luik*.
- Fricx, E., 1712: *Carte de Pays-Bas*.
- Jacobs, P., M. de Ceulenaire, E. Stevens & M. Verschuren, 1993: Philosophy and methodology of the new geological map of the Tertiary formations, Northwest Flanders, Belgium. *Bull Soc belge Géol* 102, Onbekend, 1840-1850: *Atlas der buurtwegen*.
- Vandermaelen, F., 1846-1854: *Cartes topographiques de la Belgique*.

Geraadpleegde websites

- <http://nl.wikipedia.org/wiki/Ferriskaarten>
- <http://www.geopunt.be/kaart>
- <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html>
- <https://id.erfgoed.net>

Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.
- Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.
- Afb. 3. Zoom van het perceel 675F op een luchtfoto genomen tussen 1979 en 1990, dat al gebruik als een onverharde weg toont.
- Afb. 4. Dwarsprofielen 8 (boven) en 15 (onder).
- Afb. 5. Het plangebied op de Ferriskaart.
- Afb. 6. Perceel 675F op het Digitaal Terrein Model Vlaanderen (DTM), inclusief de hoogteverlopen AB, CD en EF.
- Afb. 7. Zone van de geplande werken binnen perceel 675F die een bodemingreep teweeg brengen die mogelijk archeologische resten bedreigen.
- Afb. 8. Het plangebied op de topografische kaart uit een periode tussen 1904 en 1939.
- Afb. 9. Het plangebied op een luchtfoto uit 1952.
- Afb. 10. Het plangebied op de CAI-kaart. Perceel 675F is de centraal gelegen uitsparing in het plangebied.
- Afb. 11. Het plangebied en zijn omgeving op de uitgezoomde DTM-kaart.
- Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.